

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

«ФІЛОЛОГІЯ ОЧИМА МОЛОДЬ»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
У УЧНІВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(2 квітня 2025 року)**

Пінчук Альбіна
Ліцей №2 «Подільський» Полтавської міської ради
м. Полтава
Науковий керівник – Комлик Наталія Юріївна

КОГНІТИВНІ ТА ЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСВОЄННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ОМОНІМІВ

Засвоєння англійських омонімів є складним процесом, що вимагає від мовців глибокого розуміння семантичних відмінностей та контекстуального використання слів. Омоніми, тобто слова, які мають однакову форму, але різні значення, можуть зумовлювати труднощі як у сприйнятті, так й у відтворенні мовлення. Це явище є предметом досліджень у когнітивній лінгвістиці, психолінгвістиці та перекладознавстві, оскільки омоніми відіграють важливу роль у процесах мовної комунікації та когнітивного розвитку.

Когнітивний підхід до вивчення омонімів базується на концепції ментальних репрезентацій, що пояснюють, як людина сприймає, зберігає та обробляє лексичні одиниці. Дослідження Гапченко О. репрезентує той факт, що засвоєння омонімів значною мірою залежить від контексту та асоціативних зв'язків [1]. Встановлено, що омоніми активують різні зони мозку залежно від їхнього значення в конкретному реченні, що свідчить про когнітивну складність їх обробки. Наприклад, слово *bank* може означати як *банк* (установа), так і *берег* (ріки). Коректне розуміння залежить від мовного оточення: *I went to the bank to withdraw money – He sat on the river bank and watched the sunset*. Ще більш складним є слово *bark*, яке може мати значення «гавкіт собаки» або «кора дерева». У реченнях *The dog's bark was loud* і *The bark of the old oak tree was rough* значення суттєво відрізняються, і лише контекст допомагає зрозуміти правильне тлумачення. Аналогічно, слово *crane* може означати «журавель» (птаха) й «підйомний кран», що уможливорює помилкову інтерпретацію: *The crane flew over the lake* vs. *The crane lifted the heavy container*.

З точки зору психолінгвістики, омонімія є одним із факторів, який може неправильне інтерпретування тексту. У роботі Навроцької І. М. розглянуто функційний аспект розмежування омонімії та полісемії іменників у сучасній англійській мові. Використовуючи дистрибутивне моделювання, авторка пропонує методи ідентифікації та класифікації омонімічних та полісемічних значень слів, що допомагає уникати неоднозначності у сприйнятті інформації [3]. Наприклад, слово *bat* може означати як «кажан», так і «бита» (спортивний інвентар), що може викликати труднощі для іноземців у розумінні таких речень, як *A bat flew into the room* або *He hit the ball with a bat*.

У сфері перекладознавства проблема англійських омонімів також є актуальною. Синельникова І. С. аналізує специфіку перекладу англійських багатозначних та омонімічних термінів українською мовою. Дослідниця виявляє труднощі, пов'язані з міжгалузевими та внутрішньогалузевими омонімами, та пропонує шляхи їх подолання. Зокрема, авторка вказує на необхідність використання додаткових лексичних маркерів, що допомагають диференціювати значення омонімів у фахових текстах [4]. Наприклад, слово *chicken* може мати значення «курка» (птаха) і «курятина» (м'ясо), що може спричинити плутанину під час перекладу: *I bought a live chicken* та *I had chicken for dinner*.

Особливу увагу слід звернути на міжмовну омонімію як чинник деструктивної інтерференції. У дослідженні Крапиви Ю. В. проаналізовано випадки, коли омоніми в різних мовах можуть призводити до помилок у перекладі та розумінні текстів. Авторка наголошує на важливості усвідомлення таких лексичних пасток при навчанні іноземної мови, оскільки неправильне трактування омонімів може мати своїм наслідком серйозні комунікативні збої [2]. Наприклад, англійське *gift* означає «подарунок», але в німецькій мові *gift* означає «отрута», що може спричинити значне непорозуміння у міжкультурній комунікації.

Отже, засвоєння англійських омонімів є складним процесом, що охоплює когнітивні, психолінгвістичні та перекладацькі аспекти. Використання контекстуального аналізу, асоціативних зв'язків та стратегій дистрибутивного моделювання може значно полегшити цей процес і зменшити кількість комунікативних помилок. Подальші дослідження у цій сфері можуть бути спрямовані на розробку ефективних методик навчання, що допоможуть учням та студентам успішно засвоювати омоніми у процесі вивчення англійської мови.

Список використаних джерел

1. Гапченко О. Психолінгвістичні аспекти омонімії. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2023. Вип. 74 (2). С. 161–174.
2. Крапива Ю. В. Міжмовна омонімія як підґрунтя для деструктивної інтерференції на лексико-семантичному рівні. *Закарпатські філологічні студії*. 2021. Т. 2. Вип. 17. С. 43–46.
3. Навроцька І. М. Функціональний аспект розмежування омонімії та полісемії іменників у сучасній англійській мові. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство*. 2015. № 3. С. 87–93.
4. Синельникова І. С. Особливості перекладу англійських багатозначних та омонімічних термінів підмови птахівництва українською мовою. *Південний архів (філологічні науки)*. 2021. № 81. С. 126–130.